

Pro gradu –tutkielman arvostelu

Kaaviossa esitetään joukko tutkielman arvosteluun vaikuttavia tekijöitä sekä luonnehditaan näille tekijöille tyypillisiä piirteitä eri arvosanatasoilla.

	Lubenter approbatur	Non sine laude approbatur	Cum laude approbatur	Magna cum laude approbatur	Eximia cum laude approbatur
Tehtäväalue <i>Alueen hahmotus</i> <i>Metodin käyttö</i> <i>Lähteiden laatu ja käyttö</i> <i>Koejärjestelyt</i> <i>Tulosten arviointi,</i> <i>johtopäätökset</i>	Merkittäviä puutteita, mutta hyväksymiskynnyks ylittyy. Materiaalin valinnassa, jäsentelyssä ja esitystavassa puutteita ja epätarkoituksenmukaisuuksia. Ei erityistä omaa panosta.	Ongelman ja/tai tavoitteen hahmottamisessa ongelmia. Ei aivan selvää kuvaa tulosten merkityksestä. Sisältö kovin lähdesidonnaista. Oma panos pienehkö.	Alueen rajausta, tavoitteen asettelu ja materiaalin valinta asiallisesti kunnossa. Riittävä, tutkimukseen perustuva lähteistö; oma panos kohtuullisesti näkyvissä. Koejärjestelyt kelvollisia. Tulosten merkitys ymmärretty.	Kokonaisuus hahmotettu hyvin, oleellista painottaen. Kattava lähteistö. Lähdesidonnaisuutta ei esiinny, työ muodostaa homogeenisen kokonaisuuden. Päätelyssä näkyvät syy-seuraussuhteet. Omaa arvioivaa ainesta.	Menetelmät ja sisältö asiallisesti ottaen ”julkaisutasoa” (gradulta ei kuitenkaan edellytetä, että se sisältäisi uusia itsenäisiä tutkimustuloksia).
Kokonaisuuden hallinta <i>Perehtyneisyys</i> (asiapitoisuus, perusteellisuus) <i>Jäsentelytaito</i> (järjestelmällisyys, johdonmukaisuus)	Merkittäviä puutteita. Kaikki keskeiset asiat on kuitenkin käyty läpi.	Työn eri osat eivät ole tasapainossa ja/tai eivät muodosta yhtenäistä kokonaisuutta; lähdesidonnaisuus näkyy esityksessä. Epäjohdonmukaisuuksia (rönsyjä, toistoja).	Oleellinen (ja vain oleellinen) materiaali mukana. Jäsentely selkeä ja oikein etenevä. Esitystavassa ei juuri näy sidonnaisuutta lähteistöön.	Tekijä hallitsee materiaalin; rajausta perusteltu, kattavuudessa ei ongelmia kumpaankaan suuntaan.	Ks. yllä.
Esitystekniikka <i>Kielen täsmällisyys</i> <i>Esitystyylit</i> (luettavuus, kuvien käyttö, lähdeviitustekniikka) <i>Viimeistely</i> (asia- ja kielivirheet, lähdeluettelo, ulkoasu)	Merkittäviä puutteita.	Lukijalla ongelmia seurata esityksen juontaa. Löysiä ilmaisuja, perustelemattomia väitteitä, ”mainostekstiä”. Joitain asiavirheitä. Lähdeviitustekniikassa epätasaisuutta.	Selkeästi luettava: lukija tietää, missä ollaan ja minne mennään. Lukijan lähtötasoa oletusta noudatettu. Kielenkäyttö täsmällistä. Ei asiavirheitä, vain vähän editoriaalisia virheitä. Selkeät ja perustellut kuvat.	Miellyttävä lukea. Esitystapa viimeistely. Lähdeviitteitä osattu käyttää moitteettomasti. Hyvin harkittu ja ulkoasultaan viimeistely kuvien ja taulukoiden käyttö.	Ks. yllä.
Yleisvaikutelma	Vaatimaton peruserä, jota voisi merkittävästi parantaa.	Kohtuullinen peruserä. Materiaalin valinnassa, jäsentelyssä tai esitystavassa jokin puute tai virhe.	Hyvä peruserä. Oleellinen hahmotettu oikein; ei varsinaisia virheitä, mutta parannuskohteita on helppo osoittaa.	Ehjä ja tasapainoinen kokonaisuus. Ilmiöiden syy-seuraussuhteet hahmotettu oikein, mukana omaa panosta ja arviointia.	Erinomainen työ, asia omaksuttu syvästi, päätelyt ja arvioinnit selkeitä ja osuvia.

Aiheen vaikeus, menetelmän vaatavuus, lähteiden saatavuus, työn itsenäisyys ja muut vastaavat tekijät vaikuttavat arvosteluun. Laudatur-arvosanaa käytetään ainoastaan poikkeustapauksissa; sen voi kuitenkin saada kaikin puolin mallikelpoisesta työstä, joka usein vastaa kv. julkaisutasoa sekä sisällön että esitystavan osalta; tyypillisesti työssä on myös joitain omintakeisia tuloksia tai oivalluksia. Arvosanaa approbatur ei myöskään anneta kuin poikkeustapauksissa, mutta tämänkin arvosanan käyttö edellyttää, että tutkielma täyttää pro gradu –tutkielmalle asetetut vähimmäiskriteerit.